

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-4-50 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 16-31/525-236
Karar Tarihi : 23.09.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN

B. RAPORTÖRLER : Dr. Hakan BİLİR, Cüneyd DAL

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Bankalararası Kart Merkezi A.Ş.
Temsilcisi: Av. Prof. Dr. İ. Yılmaz ARSLAN
Gazi Umur Paşa Sk. Bimar Plaza 38/8 Balmumcu, Beşiktaş,
İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Bankalararası Kart Merkezi (BKM) bünyesinde BKM Express adı altında sunulmakta olan elektronik ödeme hizmeti uygulamasına süresiz bireysel muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 01.08.2016 tarih ve 4699 sayı ile intikal eden bildirim üzerine düzenlenen 09.09.2016 tarih ve 2013-4-50/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; BKM Express sisteminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olduğu, dolayısıyla BKM Express sistemine 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilemeyeceği, bununla birlikte kartlı ödeme sistemleri pazarının kendine özgü koşulları nedeniyle, BKM Express sisteminin, Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyetten yararlanabileceği, ancak üye işyerlerinden ve kart hamillerinden ücret alınmamasına ilişkin mevcut uygulamada değişiklik olması halinde durumun pazarın o anki koşullarına göre yeniden ele alınması gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Bankalararası Kart Merkezi A.Ş. (BKM)

- (3) BKM, bankaların bir araya gelerek kurdukları anonim şirket statüsünü haiz tüzel kişiliğe sahip bir yapıdır. BKM'nin en önemli faaliyeti, kart hamillerinin yaptıkları alışverişlerden kaynaklanan borç ve alacaklarının bankalar arasındaki takasını, BKM bünyesinde, yurtiçi takas ve hesaplaşma aracılığı ile gerçekleştirmektir. Bunun dışında, bankalar arasındaki otorizasyon işlemini yürütmek, kredi kartı ve banka kartı sektöründe bulunan bankalar arasında uygulanacak prosedürleri geliştirmek, yurtiçi kuralları oluşturmak, standardizasyonu sağlamaya yönelik çalışmalar yaparak kararlar almak, yurtdışı kuruluş ve komisyonlar ile ilişkiler kurmak ve gerektiğinde üyelerini bu kuruluşlarda temsil etmek BKM'nin faaliyetleri arasında yer almaktadır.
- (4) BKM'ye üye olan banka sayısı 29 olmakla birlikte söz konusu bankalardan on tanesi (Akbank, Finansbank, Garanti Bankası, Halkbank, ING Bank, Türk Ekonomi Bankası, Türkiye İş Bankası, Vakıflar Bankası, Yapı ve Kredi Bankası, Ziraat Bankası) aynı zamanda BKM'nin ortaklarıdır. Aktif Yatırım Bankası, Albaraka Türk Katılım Bankası, Alternatifbank, Anadolubank, Burgan Bank, Citibank, Denizbank, Fibabanka, HSBC, ICBC Turkey Bank, Kuveyt Türk Katılım Bankası, Odea Bank, Şekerbank, Turk Elektronik Para A.Ş., Turkish Bank, Turkland Bank, Türkiye Finans Katılım Bankası,

Vakıf Katılım Bankası ve Ziraat Katılım Bankası ise BKM'nin ortak olmayan diğer üyeleridir.

G.2. BKM Express Sistemi

G.2.1. BKM Express Kavramı

- (5) Bildirime konu BKM Express hizmeti, internet üzerinden yapılan alışverişlerde, kart bilgisinin tamamı işyerleri ile paylaşılmadan alışveriş yapabilmeyi sağlayan bir elektronik ödeme sistemidir. BKM Express hizmeti ile kart hamillerinin elektronik ticaret işlemlerinde BKM sistemine önceden kaydettikleri, BKM üyesi bankalara ait kartlar arasından istediğini tercih ederek, sistem dâhilindeki işyerlerinin internet sitelerinde kart bilgilerini girmeden alışveriş yapabilmeleri sağlanmaktadır.
- (6) BKM Express sistemi internet üzerinden (*online*) alışveriş yapan kart hamilleri, kart çıkaran ve/veya kart kabul eden kuruluşlar ve üye işyerlerini kapsamaktadır. 19.05.2013 tarihi itibarıyla BKM Express'te (.....) kayıtlı kullanıcı, BKM Express ile ödeme kabul eden (.....) üye işyeri vardır. Bu tarihe kadar toplam (.....) ödeme işlemi ve (.....) TL işlem hacmi gerçekleşmiştir. 24.06.2016 tarihi itibarıyla kayıtlı kullanıcı sayısında (.....) ve BKM Express ile ödeme kabul eden üye işyeri sayısında ise (.....) artış gerçekleşmiştir. BKM Express ile ödeme işlemi destekleyen (.....), BKM Express ile para transferi işlemi destekleyen (.....) banka bulunmaktadır. Yine 24.06.2016 itibarıyla BKM Express para transferi özelliği kullanılarak (.....) TL hacminde toplam (.....) para transferi işlemi yapılmış; BKM Express ile ödeme özelliği kullanılarak ise (.....) TL hacminde toplam (.....) alışveriş işlemi gerçekleştirilmiştir.

G.2.2. BKM Express Sisteminde Kart Hamilleri

- (7) Bildirim Formu'nda BKM Express'ten yararlanmak isteyen kart hamillerinin, öncelikle sisteme entegre olmuş kuruluşa ait kartının olması ve bilgisayar ya da mobil cihazlardan "www.bkmexpress.com.tr" internet adresi üzerinden elektronik cüzdan hesabı açması gerektiği ifade edilmektedir. Kart hamilinin BKM Express'e ekleyebileceği kart adedi bakımından herhangi bir sınır bulunmamaktadır. BKM Express'e aynı zamanda BKM Express'in mobil uygulamaları indirilerek, mobil cihazlar üzerinden de üye olunabilmektedir.
- (8) Kart hamilleri BKM Express'i destekleyen üye işyerinde sepetini oluşturup ödeme adımına geçtiğinde "*BKM Express ile ödeme*" seçeneğini seçmekte ve daha önce BKM Express kapsamında sunulan elektronik cüzdana eklemiş olduğu kartlarından birini seçerek veya elektronik cüzdana yeni bir kart ekleyerek ödeme işlemi gerçekleştirmektedir. Söz konusu süreçte BKM, alışveriş sırasında müşterinin seçtiği kartı çıkaran kuruluşa bağlanarak kart bilgilerinin tamamını almaktadır. Bu sırada kart çıkaran kuruluş, müşterisinin kendi bünyesinde kayıtlı olan cep telefonuna doğrulama mesajı (tek kullanımlık şifre) göndererek işlemi doğrulamaktadır. Doğrulama işlemi başarıyla gerçekleştiği takdirde kart hamiline ait bilgiler Sanal POS'a aktarılmakta ve işlem gerçekleşmektedir. BKM Express'e üye olmak ücretsiz olup; BKM Express ile yapılan işlemler için kart hamili tarafından BKM'ye herhangi bir ücret ödenmesi söz konusu değildir.

G.2.3. BKM Express Sisteminde Kart Çıkaran ve Kart Kabul Eden Kuruluşlar

- (9) Bildirim Formu'nda BKM Express'in, kartlı ödeme sistemleri ile ilgili faaliyet gösteren her kuruluşa açık olduğu, bu kuruluşların söz konusu hizmetten yararlanmak üzere BKM'ye başvuruda bulunmasının yeterli olduğu ifade edilmektedir.

- (10) Kart çıkaran kuruluşun BKM Express'e entegre olması; BKM Online'da yer alan BKM Express Ödeme Hizmeti Üye Başvuru Formu ile BKM Express'de yer alacak BIN¹'lere ait kart logolarını iletmesi, entegrasyon dokümanına göre web servisini geliştirmesi ve BKM ile entegrasyonun tamamlanması ile gerçekleşmektedir. Kart kabul eden kuruluş ise, sanal POS mesajlaşma ve MPI² mesajlaşma tarifname dokümanlarının BKM'ye iletilmesi ile BKM Express'ten yararlanmaya başlamaktadır. BKM Express üzerinden gerçekleşen kartlı işlemlerin takas ve hesaplaşması ise, diğer tüm kartlı işlemler gibi Yurtiçi Takas Hesaplaşma (YTH) Sistemi üzerinden gerçekleştirilmektedir.
- (11) Her ay sonunda, aylık gerçekleşen onaylı alışveriş işlem adedi üzerinden hesaplanarak kart ihraç eden kuruluştan tahsil edilen (.....) TL tutarındaki işlem ücretinin yanı sıra, kart ihraç eden ve/veya kabul eden kuruluştan (.....) TL katılım (hizmet başvurusu ile birlikte tahsil edilen) ve (.....) TL yıllık hizmet ücreti (hizmetin üretim ortamına alındığı dönem esas alınarak ilk sene için kistelyevimli ve devam eden senelerde yıllık tahsil edilen) alınmaktadır.

G.2.4. BKM Express Sisteminde Üye İşyerleri

- (12) Bildirim formunda BKM Express'ten yararlanmak isteyen işyerlerinin kendi sitelerinde BKM Express ile ödeme kabul edebilmek için BKM ile bir sözleşme imzalaması, BKM Express entegrasyonu için başvuru yapması, BKM Express'i destekleyen en az bir kart kabul eden kuruluşa ait Sanal POS'unun bulunması gerektiği ifade edilmektedir.
- (13) BKM Express sisteminden çıkış için herhangi bir kısıt bulunmamakta olup, işyerinin istediği zaman sistemden çıkması mümkündür. Bir aylık ihbar süresi haricinde, sistemden çıkılmasını zorlaştıran, örneğin ücret alınması gibi herhangi bir yaptırım öngörülmemektedir³.

G.3. Kurulun 21.08.2013 Tarih ve 13-48/691-292 sayılı Muafiyet Kararından Sonra BKM Express Sistemine Dâhil Edilen Hizmet ve Uygulamalar

- (14) Kurulun üç yıl süreli muafiyet tanınmasına ilişkin kararından sonra BKM Express uygulaması çatısı altında sunulmakta olan ödeme fonksiyonunu haiz elektronik cüzdandan hizmetine ek olarak para transferi, mobil (cepten) alışveriş yapılması, QR⁴ kod ile ödeme, link ile ödeme gibi başkaca fonksiyonlar sisteme dâhil edilmiştir. Bildirim Formu'nda açıklanan ve sisteme eklenen başlıca hizmet ve uygulamalar şu şekildedir:
- BKM Express Mobil Ticaret: İşyerlerinin mobil uygulamalarından yapılan alışverişlerde, kart bilgisi girmeden kolay ve hızlı bir şekilde cepten ödeme yapılmasını sağlayan bir hizmettir.
 - BKM Express Para Transferi: BKM Express'in iOS ve Android uyumlu mobil uygulamaları üzerinden, BKM Express üyesi olmasa bile, istenilen kişinin cep telefonu numarasına veya kart numarasına 7/24 para gönderilmesini sağlayan bir hizmettir.

¹ BIN (*Bank Identification Number*): Kartın ilk altı hanesinden oluşan ve uluslararası kartlı sistem kuruluşuna üye kart çıkaran kuruluşu temsil eden numaradır.

² MPI (*Message Passing Interface*): Dağıtılmış sistem belleğinde ağlar arası çalışan paralel programlar için kullanılan bir tür mesaj gönderme sistemidir.

³ BKM Express İşyeri Sözleşmesi madde 10.

⁴ QR (*Quick Response*): Mobil cihazların kameralarından okutulabilen özel matriks barkod (veya iki boyutlu barkod) türüdür.

16-31/525-236

- BKM Express QR Kod ile Ödeme: BKM Express üye işyerlerinde kasada sıra beklemeden BKM Express iPhone veya Android uygulamaları üzerinden QR kodun okutulması suretiyle ödeme yapılması imkânı sağlayan bir hizmettir.
- BKM Express QR Kod ile Bağış: BKM Express internet sitesi üzerinden istenilen kuruluşa BKM Express iPhone veya Android uygulamaları üzerinden QR kodun okutulması suretiyle bağış yapılması imkânı veren bir hizmettir.
- BKM Express Link ile Ödeme: İnternet ortamında paylaşılan bir link ile ödeme işlemi gerçekleştirilmesini sağlayan bir hizmettir.
- BKM Express Link ile Bağış: BKM Express internet sitesi üzerinden istenilen kuruluşlara BKM Express iPhone veya Android uygulamaları aracılığıyla bağış yapılabilmesine imkân veren bir hizmettir.

G.4. İlgili Pazar

G.4.1. İlgili Ürün Pazarı

- (15) Elektronik ödeme sistemleri, elektronik altyapı sistemleri kullanılarak alıcıdan satıcıya kaydi para transferini sağlayan ödeme sistemleri olarak tanımlanmaktadır. Elektronik ödeme sistemlerinin gelişmesine paralel olarak artan güvenlik, hız ve pratiklik ihtiyaçları sonucunda, elektronik cüzdan teknolojisi gelişmiştir. Elektronik cüzdanlar, kullanıcıların bir veya birden çok finans kuruluşu nezdindeki finansal bilgilerinin her defasında tekrar girilmesi ihtiyacını ortadan kaldırmayı amaçlayan veri depolama sistemidir. Bu şekilde tüketicilerin söz konusu bilgileri her seferinde girme ihtiyacı ortadan kalktığı gibi, veri güvenliği de sağlanmış olmaktadır. Bu niteliği itibarıyla bakıldığında, elektronik cüzdanlar sağladıkları pratiklik ve zaman etkinliği nedeniyle kredi kartı ile gerçekleştirilen elektronik alışverişlere katma değer sunmaktadır.
- (16) Elektronik cüzdan hizmetinin verilebilmesi için, mevcut kredi kartları işleyiş sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu anlamda elektronik cüzdan hizmeti, kredi kartı ile yapılan alışverişlerin elektronik ortamda daha güvenilir ve pratik olarak yapılmasına olanak sağlayan ve kredi kartları ödeme sisteminden kaynaklanan ikincil bir altyapı hizmeti niteliğini haizdir. Hizmetin gelişen teknoloji ile birebir ilişkili olması nedeniyle pazarın nasıl şekilleneceği henüz belirli değildir. Bu nedenle, hem başvuru konusu hizmet hem de Kanun'un ilgili maddeleri dikkate alındığında, sınırları kesin çizgiler ile belirlenmiş bir pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

G.4.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (17) Hem kart hamilleri hem de elektronik ticaret yapan işyerleri Türkiye genelinde BKM Express sisteminin sağladığı hizmetten faydalanma imkânına sahiptir. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.5. Değerlendirme

G.5.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Bakımından Yapılan Değerlendirme

- (18) Elektronik ödeme sistemleri gelişen teknoloji ile birlikte finansal piyasalar açısından büyük önem kazanmıştır. Bu çerçevede, reel piyasalarda gerçekleştirilen elektronik alışverişlerin daha güvenli ve daha pratik hale getirilebilmesi bakımından ödeme sistemlerinin de güvenli ve pratik bir yapıyı ortaya koyması zorunluluk arz etmektedir. Elektronik cüzdan hizmeti, kullanıcıların bir veya birden fazla finans kuruluşu nezdindeki bilgilerini ve şifrelerini güvenli şekilde depolamakta ve her bir işlem için söz konusu bilgilerin her defasında yeniden girilmesi ihtiyacını ortadan kaldırmaktadır. Bu anlamda BKM tarafından verilecek elektronik cüzdan hizmetinden faydalananlar arasında kart

kullanıcıları öne çıkarken bu hizmetten ticari olarak kazanç sağlayan taraflar ise bankalar ve üye işyerleridir.

- (19) Bu noktada dikkat edilmesi gereken, BKM'nin bankaların bir araya gelmesi ile ortaya çıkan bir teşebbüs birliği niteliğini haiz olmasıdır. Bildirim Formu'na göre, BKM Ekspres hizmeti kartlı ödeme sistemleri ile ilgili faaliyet gösteren her üye bankaya açık olup, üye bankaların söz konusu hizmetten faydalanmaları için BKM'ye başvuruda bulunması yeterlidir. Bu anlamda BKM tarafından sunulan hizmet bir zorunluluk arz etmeyip, BKM'ye üye olmak doğrudan hizmet almayı gerektirmemektedir. Bilindiği üzere, Türkiye'de kart ihraç eden ya da kabulçülük faaliyetinde bulunan tüm bankalar BKM üyesi olup sistem bundan sonra piyasaya girecek tüm bankalara da açıktır.
- (20) Dolayısıyla, BKM'nin elektronik cüzdan hizmeti esasen bir bankacılık işlemi olmayıp, bankacılık işlemlerinin geliştirilmesine yönelik internet temelli bir altyapı hizmetidir. BKM'nin bu anlamdaki müşterileri ise, bankalar, üye işyerleri ve nihai kullanıcılardır. Ancak, BKM bankalar tarafından meydana getirilmiş bir yapıdır ve hizmetten kâr etmese dahi, dolaylı olarak ortaklarının/üyelerinin faydalarına bir faaliyeti sürdürmektedir. Bu anlamda BKM'nin vermiş olduğu hizmete yönelik potansiyel rakipler olarak, söz konusu altyapı hizmetini sağlayacak olan teşebbüsler ele alınmalıdır. Söz konusu teşebbüslerin ise bankalardan, servis sağlayıcılara, mobil operatörlerden internet arama motorlarına kadar geniş bir yelpazeden olması mümkündür. Bu açıdan bakıldığında, doğrudan bankacılık sektörü bakımından bir ödeme sistemi olarak kabul edilemeyecek olan elektronik cüzdan hizmetinin, ödeme sistemlerine bağlı olarak ortaya çıkan ve bu hizmeti geliştiren bir faaliyet olduğu tartışmasızdır. Bu anlamda ödeme sistemlerini iyileştirme faaliyetinin kendisinin bankacılık hizmetlerini doğrudan etkilediği değerlendirildiğinde, bankaların da bu alanın oyuncularını arasında olduğu kuşkusuzdur.
- (21) Bankaların aralarındaki rekabette kullandıkları enstrümanlardan olan teknolojik yenilikler ve/veya ödeme sistemlerindeki gelişmelerin her bir banka yerine BKM çatısı altında sağlanması, çeşitli etkinliklerine rağmen potansiyel rekabetin bu durumdan etkilenmesine yol açmaktadır. Bu anlamda teşebbüs birliği niteliğindeki BKM'nin, rakip konumundaki ortaklarının/üyelerinin bankacılık sektöründeki rekabetini etkileyebilecek BKM Ekspres uygulamasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu sonucuna ulaşmıştır. Nitekim Rekabet Kurulu'nun 21.08.2013 tarih ve 13-48/691-292 sayılı kararında da söz konusu uygulamaya menfi tespit verilemeyeceği ifade edilmiştir. Rekabeti kısıtlayıcı etkileri nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu değerlendirilen BKM Ekspres sisteminin, Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet değerlendirilmesine tabi tutulması gerekmektedir.

G.5.2. 4054 Sayılı Kanun'un 5. Maddesi Bakımından Yapılan Değerlendirme

G.5.2.1. Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (22) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer verilen olumlu şartlardan ilki malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmelerin sağlanmasıdır. Üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması ekonomik yararın sağlandığı durumlar arasında yer almaktadır.
- (23) Günümüzde internet kullanımının artması ve akıllı telefonların çoğalması, internet ve mobil cihazlar üzerinden alışveriş yapılmasını da yaygınlaştırmıştır. Özellikle internet üzerinden yapılan alışverişlerde araştırma maliyetinin düşüklüğü, çok sayıda ürünün karşılaştırılarak en uygun tercihin saptanmasındaki kolaylık ve ödeme şekillerinin gitgide

daha da basitleşmesi internet üzerinden ürün ve hizmet alım-satımlarını cazip hale getirmektedir.

- (24) İnternet üzerinden alışveriş olanaklarının birçok avantajlı yönünün bulunmasına karşın, elektronik ticaretin barındırdığı güvenlik riskleri elektronik ticaretin yaygınlaşmasının önündeki en büyük engel olarak görülmektedir. Bu bakımdan BKM Express sistemi gibi hızlı, pratik ve daha önemlisi güvenlik risklerini azaltan ödeme aracının, mal ve hizmet sunumunda gelişme ve ekonomik iyileşme olarak kabul edilebileceği değerlendirilmektedir. Bu bakımdan BKM Express sisteminin muafiyet şartlarından ilkinin karşıladığı sonucuna varılmıştır.

G.5.2.2. Tüketici Yararının Sağlanması

- (25) Muafiyetin ikinci şartı; tüketicilerin anlaşma ile ortaya çıkan objektif faydadan adil bir pay alması gereğidir. Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, yukarıda değinilen malların dağıtımı veya hizmetlerin sunulmasından elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması ve ortaya çıkan ekonomik fayda ile tüketicinin elde edeceği menfaat arasında makul bir denge olması gerekmektedir. Bu çerçevede; fiyatlar seviyesindeki düşüş, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, malın arzında devamlılığın sağlanması tüketicinin elde edeceği menfaat kapsamında değerlendirilebilmektedir.
- (26) İnternet üzerinden mal ve hizmet alımında tüketicilerin kişisel ve kart bilgilerinin çalınması tehlikesi, hâlihazırda tüketicilerin en büyük kaygısını oluşturmaktadır. Elektronik ödeme hizmetlerine kolay, güvenli ve hızlı bir alternatif olan BKM Express sisteminde, kart bilgilerinin tek arayüz üzerinden kullanılabilmesi ve kart bilgilerinin her alışveriş için yeniden internet üzerinden paylaşılması zorunluluğunun ortadan kaldırılması sayesinde tüketicilerin, kart bilgilerini internet siteleriyle paylaşmaya yönelik güvenlik endişeleri ortadan kalkmakta, bu suretle tüketicilere fayda sağlanmaktadır. Mobil cihazlardan da BKM Express ile ödeme yapabilmek imkânı getirilerek kart bilgisi girmeden kolayca ve hızla cepten ödeme yapmak mümkün hale getirilmiş; böylelikle tüketicilerin mobil ticarete dair duydukları güvenlik endişesi de asgari bir seviyeye indirilmiştir.
- (27) Mevcut sistem dâhilinde gerek nihai tüketicilerden gerekse sisteme üye işyerlerinden BKM tarafından herhangi bir ücretin alınmaması da muafiyetin ikinci koşulu bakımından önem arz etmektedir. Bu çerçevede elektronik ödeme sistemlerine kolay, güvenli ve hızlı bir alternatif sunan BKM Express sisteminin gerek tüketici gerekse üye işyeri faydasını artırması beklenmekte, bunun yanı sıra bu gruplar açısından bir maliyet yaratmayacağından hareketle muafiyet şartlarından ikincisinin de sağlandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

G.5.2.3. Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (28) BKM Express sistemine muafiyet tanınması için gereken olumsuz şart ise ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması şartıdır. BKM Express sisteminin üye işyerlerine, kart hamillerine ve kart ihraç eden kuruluşlara sunduğu hizmetlere alternatif yaratan, diğer bir ifadeyle BKM Express sistemine ikame nitelik arz eden hizmetleri sunan rakip teşebbüslerin piyasada faaliyet göstermesi bu şartın gerçekleşmesinde önem arz etmektedir.
- (29) Bildirim formunda, bankacılık kartları ile dijital cüzdanlar üzerinden yapılan işlemlerin e-ticaret işlemi olarak görüldüğü, hangi dijital cüzdan ile işlem yapıldığı sistemsel olarak mevcut yapı ile ayrıştırılmadığı için işlem adedi veya tutarı bazında BKM Express'in

pazar payının bilinemediği açıklamasına yer verilmiştir. Bununla birlikte, yol gösterici olması adına BKM Express'in anlaşmalı işyerlerindeki işlem payının 2016 yılı ilk 6 aylık verilerine göre %(.....) olduğu bilgisi sunulmuştur.

- (30) Bildirim formunda elektronik ödeme hizmetleri pazarında kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan, mobil ve elektronik cüzdan çözümleri sunan tüm teşebbüsler BKM Express'in rakibi olarak nitelendirilmektedir. Bu kapsamda, BKM'nin vermiş olduğu hizmetin potansiyel rakipleri, söz konusu altyapı hizmetini sağlayacak olan bankalardan servis sağlayıcılara, mobil operatörlerden internet arama motorlarına kadar geniş bir yelpazede yer almaktadır. Bu çerçevede, bu alana yönelik olarak pazar payı hesaplanması oldukça güç görünmektedir. Bunun yanı sıra, pazar payının üzerinden hesaplanacağı kriterlerin (kullanıcı sayısı, indirme sayısı, üye işyeri sayısı, işlem adedi, işlem tutarı) oldukça göreceli olduğu değerlendirilmekte, sunulan hizmetler hem ortak noktalar içerebilmekte hem de farklılıklar arz edebilmektedir. Diğer taraftan teknoloji pazarlarında yaşanan gelişmelerin oldukça hızlı olmasının ve bu anlamda pazarda benzer hizmetler sunan oyuncuların sayısına bakılmasının önemli bir gösterge olabileceği değerlendirilmektedir.
- (31) Bankaların internet tabanlı ödemelerde müşterilerine olabildiğince basit, uygulanabilir ve yaygın bir ödeme sistemi sunma ihtiyaçları, bankaları değişik ödeme uygulamaları geliştirmeye yöneltmiştir. Bu uygulamaların başlıca örnekleri olarak; "*Garanti Bankası – Bonus Flaş Uygulaması ve İgaranti Uygulaması, Türk Ekonomi Bankası – CepteTeb Uygulaması, Yapı Kredi Bankası – Yapı Kredi Cüzdan Uygulaması, Denizbank – FastPay Uygulaması, Türkiye İş Bankası – Parakod Uygulaması*" verilebilecektir.
- (32) Türkiye'de faaliyet gösteren büyük mobil şebeke operatörleri de anlaşmalı oldukları üye işyerleri ile BKM Express'in sunmuş olduğu hizmetlere paralel hizmetler sunmaktadır. Anılan teşebbüslerin "*mobil cep cüzdan*" ya da "*cep cüzdan*" olarak isimlendirdikleri sistemleri ile anlaşmalı üye işyerlerinde QR kod ile temassız veya elektronik cüzdanlara eklenen kartlar aracılığı ile ödeme yapılması gibi hizmetleri bulunmaktadır. Dolayısıyla bu tür mobil şebeke operatörleri de hâlihazırda BKM Express'e alternatif oluşturmaktadır.
- (33) Bankaların dışında bizzat ödeme sistemleri alanında hizmet sunan teşebbüsler de piyasadaki oyuncular arasındaki rekabeti artırmaktadırlar. Master Card'ın Master Pass, PayMe, Wirecard, Skrill, Payguru, Mobilexpress, Paytr, PayU, Paytrek, İyzico ve İpara uygulamaları ilgili piyasada tüketicilere ve işyerlerine çeşitli alternatifler sunarak BKM Express sistemini ikame etmektedir.
- (34) Konuya ilişkin bir başka husus ise yakın zamana kadar Türkiye'de de faaliyet gösteren ve dünyada önde gelen ödeme hizmeti sağlayıcılarından olan PayPal'ın Türkiye'deki faaliyetlerine ilişkin yaşanan gelişmelerdir. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) ilgili düzenlemelerine uyum sağlayamayan PayPal, Türkiye'deki faaliyetlerine son verse de, basına yansıyan bilgilere göre PayPal'ın BDDK ile yapılan görüşmeler sonucu yakın zamanda Türkiye pazarına dönüş yapacağı ifade edilmiştir⁵. PayPal'ın ve benzer diğer oyuncuların Türkiye pazarına yeniden giriş yapması, ilgili piyasayı daha rekabetçi yapıya kavuşturacak bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.
- (35) Diğer taraftan, BKM Express sistemi kullanılarak yapılan ve takasa konu olan işlemlerde alınacak takas komisyonunun, kabulcü bankanın işyerlerinden aldığı komisyonun önemli bir unsuru olması ve bu maliyet unsurunun rakip bankalarca birlikte

⁵ http://www.bolumsonucanavari.com/Haberler-PayPal_Turkiyeye_Geri_Donuyor-84589.htm (erişim tarihi: 07.09.2016)

belirlenmesinin üye işyeri edinme pazarındaki rekabeti azaltma riski bulunmakla birlikte, bankalar tarafından ihraç edilen kredi kartları, debit kartlar ve elektronik ödeme araçlarının da ödeme alternatifleri olarak kalmaya devam etmesi ve BKM'nin BKM Express sistemine dâhil olan işyerlerine veya hizmeti kullanacak kart hamillerine herhangi bir kısıtlama getirmemesi nedenleriyle mevcut durumda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin kısıtlanması sonucunun doğmadığı değerlendirilmiştir. Yukarıda açıklanan tüm hususlar incelendiğinde, ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin devam edeceği, muafiyetin üçüncü şartının da sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

G.5.2.3. Rekabetin Zorunlu Olandan Fazla Kısıtlanmaması Şartı

- (36) BKM Express sisteminde kart hamillerinin, kart çıkaran ve/veya kabul eden kuruluşların ve işyerlerinin BKM Express'ten yararlanmayı seçmeleri zorunluluk teşkil etmemektedir. Bununla birlikte, hâlihazırda kart hamillerinden herhangi bir ücret talep edilmemesi ve üye işyerlerine münhasırlık veya en çok gözetilen müşteri kaydı gibi bir şart getirilmemesi de rekabetin gereğinden fazla kısıtlanmadığına işaret etmektedir. Sonuç olarak muafiyetin son şartının da gerçekleşmiş olduğu sonucuna varılmıştır.
- (37) Ancak BKM Express sisteminin aynı piyasada faaliyet gösteren ve birbirleriyle rakip konumda bulunan teşebbüslerin meydana getirdiği BKM bünyesinde hayata geçirilmesi, BKM Express sistemine tanınacak muafiyetin belli şartlar dâhilinde olmasını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda BKM Express sisteminden beklenen faydanın, azami ölçüde ve rekabet zorunlu olandan fazla sınırlandırılmadan temin edilmesi bakımından kart hamillerinden herhangi bir ücret alınmaması uygulamasının bireysel muafiyetin koşulunu oluşturduğu sonucuna varılmıştır.

H. SONUÇ

- (38) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
1. BKM Express sisteminin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna,
 2. Bununla birlikte üye işyerlerinden ve kart hamillerinden ücret alınmaması koşuluyla BKM Express sistemine, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet verilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.